

## شهر فشرده و توسعه پایدار شهری

### سونا بیکدلی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مینودشت، مینودشت، ایران، رشته  
طراحی و برنامه ریزی شهری و منطقه ای، مقطع کارشناسی ارشد  
Selma\_bikdeli@yahoo.com

:

### چکیده :

فرم شهری امروزه به عنوان منبع مشکلات زیست محیطی مطرح می شود ، این امر باعث ترغیب محققین بسیاری در جستجوی فرم هایی شده است که شرایط ثبات را فراهم آورده و محیط های احداثی را قادر به این می کند که نسبت به گذشته به روش سازنده تری نقش خود را ایفا نمایند . این مقاله فرم شهری فشرده را به عنوان یکی از فرم های توسعه شهری پایدار معرفی می کند و با استفاده از روش مطالعات کتابخانه ای و مرور و بررسی مباحث و نظرات نظریه پردازان در زمینه فرم شهری فشرده و میزان دستیابی به پایداری زیست محیطی ، در پایان ۴ معیار اساسی را جهت رسیدن به توسعه پایدار شهری مطرح می کند که شامل : تراکم ، حمل و نقل پایدار ، ترکیب کاربری و تنوع می باشد .

**واژه های کلیدی:** توسعه پایدار ، شهر فشرده ، تراکم ، حمل و نقل پایدار ، ترکیب کاربری ، تنوع .

### ۱- مقدمه

فرم شهری امروزه به عنوان منبع مشکلات زیست محیطی شناخته شده است. (Beatley and Maming 1997; Alberti et al.2003) و ظهور «توسعه پایدار» به عنوان یک واژه متداول باعث ایجاد بحث های متعددی در زمینه فرم شهرها شده است. تا به جستجوی فرم های مختلف برای سکنی گزینی بشر پردازند. فرم هایی که شرایط ثبات را فراهم آورده و محیط های احداثی را قادر به این می کند که نسبت به گذشته به یک روش سازنده تری نقش خود را ایفا نمایند.

انواع مختلف فرم های شهری کریدوری، فشرده، لبه ای و حاشیه ای از لحاظ توسعه پایدار شهری مورد بررسی قرار گرفتند. که در نتیجه مشخص شد که فرم شهری فشرده نسبت دیگر فرم ها از پایداری بیشتری برخوردار می باشد. ساختار فشرده ی شهری منعکس کننده ی واقعیت پیچیده زندگی روزمره در بسیاری از شهرهای موفق است که می تواند در مورد الگوی شهرهای شعاعی، خطی و نیز ارگانیک که در امتداد مسیرهای ارتباطی شکل می گیرد صادق باشد. یکی دیگر از تحقیقاتی که در این زمینه انجام گرفته است، مقاله ای تحت عنوان «فرم های پایدار شهری»<sup>۱</sup> که توسط آقای یوسف رافق جبارین تهیه شده است. آقای جبارین در این مقاله جنبه های طراحی فرم پایدار شهر را مشخص و

<sup>1</sup> Sustainable Urban Forms, Yosef Rafeq Jabareen, 2006